ECLI:LV:AT:2021:0119.A420171718.17.L
Lieta Nr. A420171718, SKA-546/2021
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2021.gada 19.janvārī

[1] Pieteicēja /pers. A/ iesniedza kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2020.gada 3.jūnija spriedumu, ar kuru noraidīts pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru viņai tiktu noteikta invaliditāte.

Apgabaltiesa spriedumā norādījusi, ka lietas izskatīšanas laikā pirmās instances tiesā jau notika divas tiesu medicīniskās ekspertīzes lietā pārbaudāmo jautājumu noskaidrošanai (turklāt viena no tām ar pieteicējas piedalīšanos klātienē), un nav konstatējami papildu apstākļi, kuri lietā noteiktajās ekspertīzēs jau nebūtu pārbaudīti un kuru noskaidrošanai būtu nosakāma atkārtota ekspertīze. Tāpat apgabaltiesas spriedumā, ņemot vērā arī pievienošanos pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, norādīts, ka no pieteicējas medicīniskās dokumentācijas izriet, ka šobrīd nav pārliecinošu datu par onkoloģiskās slimības recidīvu, kas apstiprināts arī Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas (turpmāk – komisija) ekspertīzē. No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējai ilgstoši ir veselības problēmas, tomēr lietā konstatētais apstākļu kopums neliecina, ka pieteicējai šobrīd būtu nosakāma invaliditāte.

[2] Pieteicēja kasācijas sūdzībā norādīja, ka apgabaltiesa neesot ņēmusi vērā pieteicējas lūgumu par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, līdz ar to esot būtiski pārkāptas pieteicējas tiesības sniegt paskaidrojumus un viedokli par lietas apstākļiem un izteikties tiesas sēdē.

Senatoru kolēģija norāda, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa lietu izskata rakstveida procesā, bet, izvērtējot procesa dalībnieka motivētu lūgumu, tiesa var noteikt lietas izskatīšanu arī mutvārdu procesā. Lietas izskatīšana mutvārdu procesā ir uzskatāma par tiesas prerogatīvu arī tad, ja pirmās instances tiesā lieta nav skatīta mutvārdu procesā. Jāņem vērā, ka apelācijas instances tiesai nav saistošs lietas dalībnieka lūgums izskatīt lietu mutvārdu procesā. Tiesa, izvērtējot procesa dalībnieka motivētu lūgumu par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā, var to noraidīt (*Senāta 2020.gada 23.decembra sprieduma lietā Nr. SKA-109/2020 (ECLI:LV:AT:2020:1223.A420132016.4.S) 33.punkts*). Apgabaltiesa sprieduma 10.punktā ir izvērtējusi pieteicējas lūgumu skatīt mutvārdu procesā un secinājusi, ka lietu nav nepieciešams izskatīt mutvārdu procesā, jo lietā esošie materiāli, tostarp procesa dalībnieku rakstveidā un pirmās instances tiesas sēdē sniegtie paskaidrojumi, kā arī pieteicēju argumentācija par lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem pieteikumā un apelācijas sūdzībā, ir pietiekami, lai lietu objektīvi izskatītu rakstveida procesā. Tādējādi konkrētais kasācijas sūdzības arguments nevar būt par pamatu kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

[3] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka apgabaltiesa neesot ņēmusi vērā 2017.gada onkologa slēdzienā norādīto. Tiesa neesot pareizi interpretējusi Invaliditātes likuma 1.panta 3.punktu, kā arī, piemērojot Invaliditātes likuma 5.pantu, neesot ņēmusi vērā, ka pieteicējai veikta smaga operācija, kā arī trūkst viens orgāns. Tāpat apgabaltiesa neesot noskaidrojusi visus lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus.

Atbilstoši Invaliditātes likuma 5.panta pirmajai daļai invaliditāte ir ilgstošs vai nepārejošs ļoti smagas, smagas vai mērenas pakāpes funkcionēšanas ierobežojums (slimības, traumas vai iedzimta defekta izraisīts fizisks vai traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt, aprūpēt sevi un apgrūtina tās iekļaušanos sabiedrībā), kas ietekmē personas garīgās vai fiziskās spējas, darbspējas, pašaprūpi un iekļaušanos sabiedrībā.

Apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances motivācijai, secinājusi, ka pieteicējai domēna „Mobilitāte" kategorijās pastāv viegls ierobežojums veikt ķermeņa stāvokļa maiņu un staigāt, kā arī mērens ierobežojums ķermeņa stāvokļa saglabāšanā; domēna „Nervu – muskuļu – skeleta un ar kustībām saistītās funkcijas" kategorijās pastāv viegls locītavu kustību funkcijas ierobežojums; domēna „Pašaprūpe" kategorijās pastāv viegls funkciju ierobežojums mazgājoties un ģērbjoties; domēna sensorās funkcijas „Sāpes" kategorijās pastāv vieglas pakāpes sāpes. Pieteicējai smagākais funkcionālo spēju ierobežojums pastāv kategorijā d415 (ķermeņa pozīcijas saglabāšana), kas saistīts ar pieteicējas nespēju nostāvēt ilgāk par 30 minūtēm. Tiesu ekspertīzes atzinumā atzīts, ka saistībā ar iepriekš minēto kategoriju secināms, ka pieteicējai aktivitātes d415 (ķermeņa stāvokļa saglabāšana) veikšanā ir konstatējami mēreni funkcijas ierobežojumi. Tādējādi pieteicējai konstatētie funkcionālo spēju ierobežojumi neatstāj būtisku ietekmi uz viņas spējām strādāt. Līdz ar to apgabaltiesa pamatoti secinājusi, ka komisija pareizi ir novērtējusi pieteicējas funkcionēšanas ierobežojumus kā vieglus, kas netraucē integrēties sabiedrībā un viegli ierobežo darba spējas, un komisija izdevusi faktiskajiem apstākļiem atbilstošu administratīvo aktu.

No kasācijas sūdzības kopumā secināms, ka pieteicēja būtībā nepiekrīt komisijas un tiesas vērtējumam par pieteicējai konstatēto funkcionālo spēju pakāpes un darbspēju traucējumu smagumu. No kasācijas sūdzības neizriet, kādi būtiskie apstākļi lietā nav noskaidroti. Tas, ka pieteicējai ir atšķirīgs viedoklis par pierādījumu vērtējumu, nenozīmē, ka tiesa pierādījumus nav izvērtējusi vispusīgi, pilnīgi un objektīvi. No sprieduma saprotams, kādu iemeslu dēļ apgabaltiesa ir nonākusi pie attiecīgiem secinājumiem. Pierādījumu pārvērtēšana atbilstoši Administratīvā procesa likuma 325.pantam nav kasācijas instances tiesas kompetencē. Senatoru kolēģija nekonstatē kļūdas pierādījumu novērtēšanā, līdz ar to konkrētie kasācijas sūdzības argumenti nevar būt par pamatu kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

[4] Pieteicēja kasācijas sūdzībā norāda, ka apgabaltiesa nepamatoti neesot apmierinājusi lūgumu par ekspertīzes veikšanu.

Tiesai ir jāiegūst visi iespējamie pierādījumi, tostarp jānosaka ekspertīze, ja vien pastāv iespējamība, ka tās rezultāti var sniegt citu atbildi nekā citi lietā esošie pierādījumi (sal. *Senāta 2020.gada 23.marta sprieduma lietā Nr. SKA-421/2020 (ECLI:LV:AT:2020:0323.A420273317.8.S) 10.punkts*).

No lietas materiāliem izriet, ka lietas izskatīšanas laikā pirmās instances tiesā pieteicējai tika veiktas divas medicīniskās ekspertīzes – 2018.gada 12.decembrī, par ko sagatavots atzinums Nr. 81-K, un 2019.gada 21.jūnijā (ar pieteicējas piedalīšanos klātienē), par ko sagatavots atzinums Nr.16-k. Pieteicēja ne apelācijas sūdzībā, ne kasācijas sūdzībā nav pamatojusi, kāpēc nepieciešams veikt vēl vienu atkārtotu ekspertīzi, vai kādu apstākļu dēļ jaunas ekspertīzes rezultāts būtu citādāks, nekā iepriekš veikto ekspertīžu rezultāts. Arī senatoru kolēģija nekonstatē nekādus papildu apstākļus, kas būtu noskaidrojami ar atkārtotas ekspertīzes palīdzību. Apstāklis, ka pieteicēja nepiekrīt iepriekšējo ekspertīžu atzinumos norādītajam, nevar būt par pamatu

atkārtotas ekspertīzes veikšanai.

[5] Papildus norādāms, ka pieteicējai ir tiesības vērsties komisijā par invaliditātes ekspertīzes veikšanu sakarā ar veselības stāvokļa izmaiņām (piemēram, ja pieteicējas veselības stāvoklis būtiski pasliktinās).

[6] Senatoru kolēģija atzīst, ka kasācijas sūdzībā minētie argumenti nerada šaubas par apgabaltiesas sprieduma tiesiskumu. Lietā nav arī risināmi sarežģīti tiesību jautājumi, kuru dēļ kasācijas tiesvedībai būtu nozīme judikatūras veidošanā. Ievērojot minēto, kasācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar /pers. A/ kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2020.gada 3.jūnija spriedumu.
Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore L. Slica Senatore A. Kovaļevska Senatore I. Višķere